

TASAVVUFUN ANA KONULARI (23)

(...dünden devam)

Burada Ömer Hayyam'ın bir rubaîsini de kaydetmek yerinde olur:

□□ □□ □ □□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□□□□ □ □□□□ □□ □□ □□□□□□ □□□ □□□

□□ □ □□ □□□ □□□ □□ □□□□ □□ □ □□□□ □□ □□ □□□□ □□ □□□□ □□

"Ezelin sırlarını ne sen bilirsin ne ben, Bu muamma harfini ne sen okuyabilirsin ne ben,
perdenin bu yüzünde senin benim dedikodularımız var, perde kalkarsa ne sen kalırsın ne ben."

III— İNSAN:

Tasavvufun asıl konusu insandır. Mutasavvıfların başlıca gayesi, insan probleminin mahiyetini çözmek; insanın yaratılışını, tekâmülünü, bilgisinin mahiyetini ve âkibetini idrake çalışmaktır. Onlara göre insan, dünyalara bedel bir muammâdır.

İnsan ne demek ekrem-i mahlûk-i ilâhî;

İnsan ne demek eşref-i mahlûk-i ilâhî;

Hakk'ın bir acep fi'l-kerâmâtıdır insan!

Mısra'larının ifade ettiği gibi insan, Hakk'ın zatî tecellîsinin aynasıdır.

Gâlib Dede bu konudaki inancını řu coşkulu terci'iyile anlatıyor:

TERCÎ-İ BEND

Ey dil ey dil neye bû rûtbeye pür-gamsın sen

Gerçi vîrâne isen genc-i mutalsamsın sen

Secde-fermâ-yi melek zât-ı mükerremsin sen

Bildiğın gîbi değıl cümleden akdemsin sen

Rûhsun nefha-i Cibrîl ile tev'emsin sen

Sırr-ı Hak'sın Mesel-i 'Îsî-i Meryem'sin sen

Hořça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen

Merdüm-î dîde-i ekvân olan Âdemsin sen^[1].

Mertebe'n ayn-ı müsemmâdadır esmâ sanma

TASAVVUFUN ANA KONULARI (23)

Cuma, 05 Ağustos 2022 00:00

Kendine bir güzelce bak, sen âlemin özüsün, varlıkların gözbebeği olan insansın!

[2] Senin merteben, adlarda değil, adların sâhibinin kendisindedir. Sen, eşyaya değil, eşyâyı Yaratan Allâh'a döneceksin (Beyitte, Bakara Sûresinin 31. âyetine işaret vardır. O âyette, Allâh'ın, yarattığı Âdem'e, bütün isimleri öğrettiği belirtilmektedir. Tanrı adlarının hepsi insanda görüldüğü için, insan bir bakıma bütün Tanrı adlarının görüntüsü sayılır).

Gördüğün gerçekleri rüyâ sanma; sen başka bir varlıksın, kendini, her süreti kabul eden heyûlâ yahut heyûlânın büründüğü sûret zannetme (Her şekle giren ilk temel maddeye heyûlâ denilir).

Keşifle anlaşılan gerçeği kuru sav sanma. Hakkında söylenen vasıfları da hoş geçinmek, kompliman olmak için söylenmiş sözler sanma.

(devamı yarın..)